

19. KONGRES KPI

Nova politična sila naj bo magnetno polje vrednot italijanske napredne družbe

Tudi ocena 19. kongresa KPI v Bologni, ki se želi izogniti vsaki čustvenosti, ne more mimo, po mojem objektivnega dejstva, da je šlo za velik dogodek v našem notranjem strankinem življenju, predvsem pa izven njega: pomemben dogodek v italijanskem političnem življenju, ki dobiva vedno bolj oblike zgodovinskega preobrata.

Če so v tem trenutku neprimerni kakršnikoli triumfalistični toni, pretirano zadovoljstvo in samohvale, so najbrž še bolj škodljive težnje po minimiziranju, po reduktivni oceni o pomenu izrednega bolonjskega kongresa in njegove predhodne "stodnevne razprave", ki je do tega privedla. Izkazalo se je, da je bil kongres vseprej kot formalno zasedanje; izredna vitalnost in občutna doživeltost delegatov, povabljenec in navsezadnje tudi opazovalcev sta označili celoten potek kongresa.

Po kratkem začetnem poklonu preminulemu "tovarišu predsedniku" Pertiniju je kongres uvedlo izčrpno poročilo tajnika Occhetto, ki je ponovno in jasno obrazložil in utemeljil svoj predlog, čeprav v luči neke "sinteze", ki je nedvomno skušala upoštevati tudi trde disonance stodnevne razprave.

Poglobljeni analizi mednarodnega političnega položaja (potreba po novi reorganizaciji evropske levice, ki naj bo kos novim procesom v smislu razorožitve, presejanja blokavske logike, evropske enotnosti; vprašanje nemške združitve; razorožitev kot možnost novih odnosov med Vzhodom in Zahodom ter med Severom in Jugom; vstop KPI v Socialistično internacionalno itd.) je sledil osrednji del tajnikovega poročila, ki je obširno poglobil predlog (tudi v odgovor vsem pomislekom, ki jih je razkrila razprava) o ustanovitveni fazi nove politične formacije v državnem merilu.

Medtem ko se svet vrtoglavo spreminja, je italijansko politično prizorišče vedno bolj okostenelo. Dvojni načrt, ki ga Andreottijeva vlada povsem potrjuje, da se v Italiji po eni strani razvrednotijo in izvotljivo demokratične institucije in sredstva, po drugi se pa podpira utrditev oligarhičnih in finančnih oblasti, je že jasno pokazal svoj obraz: omejitve prave demokratičnosti, onemogočanje vsakega nadzorstva, povezovanje oblastniških krogov s kriminalno, mafijsko, podtalno organizacijo, politični sistem brez možnosti alternative in zamenjave.

To že nevzdržno stanje narekuje neko preново, ki ne more biti le prenova neke stranke; postati mora "magnetno polje" programov in vrednot za celotno italijansko napredno družbo (ki ni nujno samo strankarsko opredeljena) za vse žive in zdrave sile

(od zgodovinske levice, do katoliških, mirovniških, ekoloških, ženskih gibanj), ki verujejo v vrednote enakopravnosti, "vsebinske" demokracije, solidarnosti, in ki so kljub vsemu, v teh težkih desetletjih delovale v tej smeri.

Spoznanje, da neka stranka, tudi z lastno izredno tradicijo zasledovanja demokracije in svobode, ne more biti vseobsegajoča in torej zavest, da si lahko le del nečesa širšega in globljega, ki je tudi izven tebe, ti že daje drugačno možnost, da vidiš in slišiš to kar ti je bilo najbrž prej nemogoče odkriti in poslušati. To spoznanje je, po mojem mnenju, velik in zelo konkreten korak v smeri tiste "kontaminacije" brez katere je resnično težko govoriti o pluralizmu in dialogu.

Predpostavka nove politične formacije je predvsem nov odnos med vrednotami (svoboda, enakost, nenasilje, solidarnost, demokracija kot pot v socializem, spolna različnost, soodvisnost, nenasilni odnos do narave, vrednost in dostojanstvo človeka in skupnosti) in programi (nov internacionalizem, refoma političnega in institucionalnega sistema, volilna reforma, moralno vprašanje, ločitev med "politiko in upravo", delo, šolstvo, kultura, informacija itd.).

Začetni fazo za ustanovitev nove politične tvorbe s poudarkom na programih, na vsebinskih diskriminantah, ki gredo v smer prenove italijanskega in mednarodnega političnega prizorišča brez hegemonističnih teženj je očitno predlog, ki je postavil čisto vse

italijanske družbene in politične dejavnike pred nove, velike odgovornosti. To smo zasledili tudi v ocenah zunanjih opazovalcev, predvsem v tonih predstavnikov socialistične stranke.

Seveda ni kongres nudil še nobene konkretne rešitve, kot marksiko podčrtuje. Proces prenove in postopek za ustanovitev nove politične formacije pa se je začel in velika zasluga 19. kongresa in njegove razprave je bila navsezadnje prav v tem, da je dejansko ustvaril pogoje zato da se proces sploh lahko začne. Spremenilo se je ozračje, znotraj stranke pa smo ponovno pridobili "zaupanje vseh do vseh", ki je bilo edino možno po do konca iskreni razpravi, ki je lahko tudi boleča.

Poti nazaj ni več, še zlasti ne v življenju stranke, ki je dokončno premostila demokratični centralizem, in uvedla novo, zaenkrat morda še ne dovolj sproščeno "sožitje" različnih mnenj. Nova faza se je začela in italijanski komunisti smo pred težko nalogo, ki nalaga še tolikšno večjo odgovornost glede na pozornost in pričakovanja, ki jih je že vzbudila.

Pri tej fazi moramo biti soudeleženi vsi v luči tiste naše "najsvetlejšje" tradicije, ki nam je vedno narekovala potrebo po spremenjanju stvarnosti, tudi danes, ko je naš svet, kljub modernosti in visoki civilizacijski stopnji, še tako zelo nepravilčen.

NIVES KOŠUTA

RAZLIKE V PARTIJI SO ZELO GLOBOKE

Deljena mnenja o »stvari«

Čuvajmo enotnost. Prva dolžnost obnoviti izkaznico. Potreba po novih pravih igr, ki bi omogočala resnično dialektiko in spoštovanje manjšin

Zaključil se je 19. kongres KPI, ki je bil svojevrsten in zelo različen od prejšnjih. Dejansko je kongres poglobil vprašanja, ki so se odprla na predkongresni razpravi v zvezi z novo politično formacijo, ki jo je predlagal vsedržavni tajnik Occhetto.

Razprava v sekcijah in federacijah KPI je dokazala, da so razlike v partiji zelo globoke, saj niso vsi tovariši enakega mnenja. Na kongresu v Bologni so se te razlike potrdile: 67 odstotkov delegatov je glasovalo za Occhetov predlog, 30 odstotkov je podprlo resolucijo Ingraa in Natte številka 2, 3 odstotki so pa potrdili Cossuttovo resolucijo številka 3.

Važno je poudariti, da je bila razprava zelo jedrnata in jasna in se je skozi držala osnovne teme. Na kongresih smo bili v preteklosti vajeni slišati posege o raznih vprašanjih, na primer o šolstvu, o zaposlitvi, o proizvodnji, o okolju, o kmetijstvu, o ženskah itd. Tokrat se je razpravljalo o novi formaciji in vprašanj kategorij in družbe so se posamezni tovariši oprijeli le v povezavi z novo tvorbo.

Velikega pomena je, da sta razpravo na kongresu označevala močan čut enotnosti in želja da se ne bi partija razkrojila. Enotnost v različni stališči je bila osnovna skrb. Močno sta poudarila potrebo po trdni enotnosti tudi Ingrao in Occhetto v zaključnih posegih. Tu pa tam si je sicer kdo postavljaj vprašanje ali bi bila potem enotnost izvedljiva v praksi, ali bi se dalo enotnost ohraniti pri partijskem udejstvo-

vanju. No, dokazalo se je, da se z dobro voljo morejo premostiti tudi podobne težave in se more skupno upravljati partijo, ko je bil za vsedržavnega tajnika potrjen Occhetto, ko je bila izvoljena za predsednico Centralne jamstvene komisije Giglia Tedesco, pripadnica resolucije številka 1, in ko je bil izvoljen za predsednika Centralnega komiteja Aldo Tortorella, pripadnik resolucije številka 2.

To je velikega pomena za celotno partijo in opozorilo vsem, ki ne bi hoteli pristati na enotno upravljanje, tako v okviru osrednjega vodstva, tako v okviru pokrajinskih in osnovnih partijskih organizacij.

Razlike, ki ostajajo med nami so sicer globoke in niso premostljive. Gre za povsem drugačno tolmačenje vprašanj, ki so bistvenega pomena. Zato so se tudi pripadniki resolucije številka 2 vzdržali pri glasovanju vsedržavnega tajnika. Vendar, zelo pozitivno je, da se je našla pot enotnega upravljanja in razlike bodo mogle brez dvoma prispevati k obogatitju notranje dialektike med različnimi stališči.

To bo pripomoglo k treznejšemu obravnavanju problemov, ne da bi se kdo moral odpovedati svojemu gledanju. To bo izboljšalo ozračje, v katerem se bodo reše-

vala vprašanja. To bo koristilo celotni partiji.

Potrebno je, da poslušamo drug drugega, da se ovrednotijo različna mišljenja, povsod, v okviru naših partijskih organizacij. Odpira se zelo delikatna doba. Čaka nas velika preizkušnja. Ustanovna faza za novo politično formacijo, ki jo je sklenila večina na 19. vsedržavnem kongresu KPI, je na dnevnem redu partijske dejavnosti. Toda tretjina tovarišev, ki so se udeležili kongresov, te nove formacije ne odobrava. Pri tem ne gre pozabiti, da se je kongresov udeležilo le 28 odstotkov vpisanih članov in ne vemo kaj misli ostali del partije, ki je ostal doma, ter v kakšni meri gre to visoko odsotnost (visoko — za izredno priložnost, ki smo jo doživeli), pripisati slučajnosti in osebnim vzrokom, v kakšni pa dejstvu, da je predlog o novi formaciji naletel na tako močan odpor, da se veliko število tovarišev ni hotelo udeležiti kongresov. Se pravi: ni izključeno, da se v partiji odvrača novo tvorbo še bolj kot so to izrazili kongresi.

Kako bo to vplivalo na bodoče pobude in razvoj partije? Potrebno bo poslušati tudi tovariše, ki se ne strinjajo z novo formacijo in nihče ne more pričakovati, da se pri ustanovni fazi odpravijo razlike, ki so med nami. Določiti bomo morali nove notranje predpise, ki naj bi dopustili resnično dialektiko in spoštovanje razlik. 19. vsedržavni kongres je popolnoma odstranil demokratični centralizem. Zato ne more biti več slednji vo-

dilo za nikogar. Upoštevati bo treba tudi mišljenje manjšine, oziroma manjšina ne bo prisiljena podrediti se mnenju večine. O tem bomo morali temeljito razpravljati v naših partijskih organizacijah.

Tudi se bo treba dobro razgovoriti o partijski programski konferenci, ki jo je odobril vsedržavni kongres. Ta predlog resolucije številka 2 je osvojila tudi resolucija številka 3 in ga je sprejel tudi sam vsedržavni tajnik. Gre za pomembno odločitev, ki je skupna vsem in za uresničenje in uspeh katere, se bomo morali obvezati prav vsi. Vsi se moramo obvezati tudi za to, da se pozitivno zaključijo kampanja za včlanjevanje. Pravilno je, da se vsi tovariši ponovno vpišejo, da dvignejo novo izkaznico in da prispevajo določen znesek. Nihče se ne sme odpovedati izkaznici za leto 1990. Razlike, ki so med nami, nas ne smejo privedi do tega, da zapustimo partijo. Stranka je "last" nas vseh, ne samo pripadnikov ene resolucije. Čuvati jo moramo kot del samih sebe. Tudi če imamo različne poglede, moramo delati enotno, skupno. Kdor se ne vpiše, ostane izločen od vsega, nima nobene možnosti da se izrazi, da sodeluje pri ohranitvi naše strankine sile. Edino če ostanemo v vrstah partije, moremo podpreti boj, da se partija prenovi, ne da bi se razblinila in da se okrepi in prenovi celotna levica.

JELKA GERBEC

PO SLEDOVIH DOGODKOV

VZHODNOKRAŠKI RAJONSKI SVET

Strah, dvom in up Opčine, ta pozabljena vas

Opazovalci se bojijo izničenja Helsinške listine o ustaljenosti evropskih meja. Dvomi Poljakov glede nemške združitve

Če je Marx zares ugotovil, da se zgodovina dogaja kot tragedija in da se ponavlja kot farsa, to zgoj pomeni, da smo se znašli še pred enim znamenitim izrekom, ki utegne zaradi svoje duhovitosti postati poguben. Pripravljamo se, in to z veliko nenadno naglico, ki je nismo predvideli, na združitve Nemčije in ne bom sam, če trdim, da bi bilo v tem primeru ponavljanje zgodovine spet bližje tragediji kot farsii.

Pravzaprav se pripravljamo na nekaj, kar se je začelo. Brž ko sta se kancler Kohl in premier Modrow, resda brez velike usklajenosti, sporazumela o tisti komisiji, ki naj bi se domenila o monetarni uniji, lahko rečemo: Nemci se že združujejo! Občutki nas drugih se delijo na strah in up. Vsa sreča, da drugo obstaja tako kot prvo in da je prav tako realno.

Ne vemo, kakšno bo v mednarodno dogovorjenih okvirih videti razmerje vojaških sil (katerih navzočnost je dobrih štirideset let gospodarila nad celotnim konceptom evropskega ravnotežja, temelječega na trdni razdelitvi Nemčije), toda to je, kot nas iz dneva v dan prepričuje tolerantni Gorbačov s spremembami svojih stališč, še najmanjša skrb. Veliko bolj bo nekatere med nami zmedlo, ker združitve izničuje trdnost helsinškega dokumenta o ustaljenosti evropskih meja. Nekateri imajo tako bojazen za povsem neutemeljeno, saj trdijo: Helsinki niso prepovedali morebitnega spreminjanja meja, temveč so samo zakoličili nespremenljivost s silo. V politiki, žal, niso bistvene samo definicije, temveč tudi predstave. Dejstvo je, da bi z združitvijo v osrčju celine izginila velika, če ne rečem najvažnejša politična meja in da bi se v politično življenje utegnili vrtni predstava o začasnosti drugih, zlasti poljsko-nemških meja.

Bonn je prisegel, da jih ne bo spreminjal na silo vendar je pustil pri miru določanje njihove dokončnosti — prihodnji združeni državi. Zgoj to, da je Modrow iz Bonna pohitel v Varšavo, da bi pomiril globoki, nikoli izginuli strah Poljakov, potrjuje, da je to vprašanje, če že ne odprto, pa vsekakor napol odprto.

Kakšna je prihodnost Evropske skupnosti s članico, ki bi bila močnejša od vseh drugih (ko bo seveda naposled premagana katastrofalna zaostalost ali celo kolaps sedanjega vzhodnonemškega gospodarstva)? Lahko bi dejali, da to ne more biti naša bojazen, temveč nekaj, o čemer naj razmišljajo Francozi, Italijani in drugi. Kaj lahko bi se zgodilo, da utegne bolj široko odpiranje vrat tretjim, da bi se vključili v integracijo, postati fata morgana, ki bi nas vse preganjala. Temelji Evropske skupnosti so — nemški. Njihovo trdnost zagotavlja nemška marka. Kakršnakoli razvedenitev "nemških prizadevanj" bi imela nepredvidljive posledice za samo idejo "Evrope", združene tako, kot je bilo določeno z rimskimi sporazumi.

Ironija je v tem, da je blaginja tistih, ki ne želijo dominantne vloge nekoga ali nikogar, še najmanj nemške, odvisna od te vloge. Nihče v Evropi ne more ta hip zamenjati Nemcev.

Seznam bojazni bi lahko podaljšali, pa tudi z njim pohiteli, medtem ko gledamo, s kakšno hitrostjo se na primer spreminja

ravnanje zahodnonemškega kanclerja, kako je čez noč postal samozavesten, kako se sama Zvezna republika Nemčija nenadoma iz omejene ekonomske sile spreminja tudi v politično velesilo. Stare bojazni pred "nemško arogantnostjo" bodo iz tega črpale moč. Kljub vsemu vemo naslednje: velikanska razlika je med polnim želodcem današnje nemške večine in praznim želodcem tiste, ki se je morala znajti v prisilnem jopiču versajske pogodbe. Revanšizem danes? Zakaj in proti komu? Demokracija današnje Zahodne Nemčije je močnejša od weimarske, trajnejša in varnejša zaradi svoje vgrajenosti v atlantski sistem.

Ali koga moti ta zadnja ugotovitev? Potem naj razmisli o tem, kako je mogoče, da Gorbačov in Ševardnadze ne izgubljata prispebnosti in se ju ne loteva jeza, niti tedaj ne, ko jima predlagajo združitve Nemčij, včlanjenih v Nato. Lahko bi v določeni obliki (ponudbo, naj ostaneta vojaško navzoči v vzhodnem delu) celo privolili v kaj takega, samo da bi

jima dovolili zapreči lokomotivo nemške tehnologije v vlak perestrojke.

Pred štirimi leti sem si drznil na tem mestu objaviti skromno vizijo nemške poti, z naslovom "Deutschland uber"..." Izpustil sem tretjo besedo — "alles". Današnje stanje je še vedno prav takšno. Bodoča Nemčija je prerasla evropske zadeve, je "nad", vendar je upanje, da v današnjih razmerah to ne bo "nad vsem". Tako misli, kot vidimo, tudi pokončni Čeh Vaclav Havel.

Pisal sem tistikrat tudi o tem, da je pravkar sklenjeni sporazum o kulturnem sodelovanju začrtal okvire, "čas je, da to povemo — za novo skupno (nemško) zavest". Samo štiri leta pozneje je ta zavest postala tudi politična. Velika zgodovinska škoda je, da drugi deli vzhodnoevropskega realsocializma niso našli pravišnje poti zase, preden se je med Nemci zgodilo tisto, kar se je zgodilo. Bili bi mirnejši. Sam bi vsekakor bil.

JURIJ GUSTINČIČ

Vzhodnokraški rajonski svet je pred kratkim obravnaval štiri zahteve komunistične svetovalske skupine, ki so bile predstavljene v minulem mesecu. Kar tri resolucije so bile soglasno odobrene. Gre za vprašanja, ki tarejo Opčine že vrsto let in na katera ta organ stalno, toda brezuspešno opozarja.

Prva resolucija zahteva od občinske uprave, naj končno odgovori na potrebe prebivalstva po primarni in sekundarni urbanistični ureditvi. Posebno novi del Opčin je danes povsem neopremljen. Primanjkuje cest, greznic, razsvetljave, cestnih oznak, kot tudi vseh socialnih struktur, kot so lekarna, socialni center, zbirališče za otroke, otroške jasli in podobno. In to ne glede na dejstvo, da je občina izdala dovoljenja za gradnjo nad tisoč stanovanj in je v njene blagajne pritekla ustrezna vsota davkov in dajatev.

Druga resolucija zadeva podrobnejše vprašanje obnove ulic Biancospino in Ferrovia po delih, ki so močno ovirala promet

in so predstavljala še dodatno nevšečnost stanovalcem. Svet zahteva, naj ob tej priliki občina poskrbi za tlakovanje ulice dei Salici.

Tretja resolucija obravnava delo raznih ustanov in upravnih organov, ki se ukvarjajo z načrtovanjem novih pobud na ozemlju pokrajine in dežele. Gre danes za načrtovanje kraškega parka, šlo je svojčas tudi za sinhrotron. Rajonski svet za te pobude večinoma izve iz časopisja, saj nikogar ne zanima, da bi ga obvestil ali celo vključil v razpravo. Zaradi tega se rajonski svetovalci čutijo oropane svojih pristojnosti in zahtevajo, naj se takšno stanje nemudoma prekine.

O vseh teh problemih so se komunistični svetovalci želeli pogovoriti neposredno z županom. To je bila tudi vsebina četrte predložene resolucije. Toda podprla sta jo le svetovalca Slovenske skupnosti, zaradi česar je bila zavrnjena.

TATJANA ČUK

RAZGOVORI Z IZVOLJENIMI

Nova avtobusna zveza med Prosekom in bolnico Katinara

S to številko DELA nameravamo začeti novo rubriko: "Razgovor z izvoljenimi predstavniki", z namenom da se поблиže seznanimo z njihovim delovanjem in z delovanjem različnih institucij, kot so lahko Občina, Pokrajina, Dežela, rajonski sveti pa tudi Krajevna zdravstvena enota, Podjetje za javne prevoze...na kratko vse tiste institucije, ki hočeš nočeš vplivajo na kvaliteto našega življenja in ki nam ni vseeno kako delujejo. To rubriko pa smo si zamislili tako, da jo vodite vi sami. Bralce DELA vabimo, da se sami oglašijo z vprašanji, ki naj bodo naslovljena na posamezne svetovalce ali pa splošnejšega značaja. Ker vemo, da ni vedno, ne časa ne volje da bi prišli za pero, lahko vprašanja postavite kar po telefonu. Zadošči je, da pokličete na telefonsko številko 765057, vprašate po tovarišici Ksenji Starec, ki bo potem posredovala vprašanja naprej. Pričakujemo vaše sodelovanje, da popestrimo naše glasilo, istočasno pa mislimo, da bi lahko taka rubrika pripomogla k temu, da se med našimi bralci in političnimi predstavniki vzpostavi neposrednejši stik, ki bo nedvomno pripomogel na eni strani, da se bo informacija o delovanju izvoljenih predstavnikov in sploh o pristojnostih javnega sektorja izboljšala, na drugi strani, da bodo izvoljeni predstavniki поблиže seznanjeni s problemi, ki jih imajo naši bralci v stiku z institucijami.

V prepričanju, da bo naš predlog naletel na odobravanje in na sodelovanje bralcev vas vabimo, da se oglašite po telefonu ali s pismom, ki naj bo naslovljeno na uredništvo DELA na tržaški federaciji KPI — Ul Capitolina št. 3.

Za "vabo" k naši rubriki smo postavili kar v uredništvu vprašanje, ki nas je osebno zanimalo, občinski svetovalki Anamariji Kalc: Vprašanje: V Primorskem dnevniku smo pred nekaj tedni brali vest, da je podjetje ACT sprejelo sklep, da vzpostavi novo avtobusno zvezo med Krasom in bolnišnico na Katinari. O tej zvezi, ki naj bi stekla po nekaj dneh, pa da-

nes ni ne duha ne sluha. Kaj več o tem?

Odgovor: Glede na značaj rubrike, ki jo danes odpiramo, bi želela odgovoriti nekoliko širše na to vprašanje, ker se mi zdi, da je to primer, ki nam pomaga, da boljše spoznamo zapreke in labirinte s katerimi moramo vsak dan voditi račune.

Zahteva po tej avtobusni zvezi je toliko stara, kolikor je stara bolnišnica na Katinari. Vsem je dobro znano, kako naporna je pot s Krasa do Katinare predvsem za tiste starejše občane, ki ne razpolagajo z osebnim avtomobilom. Rajonska sveta za zahodni in vzhodni Kras sta nemudoma predočila problem pristojnim oblastem z zahtevo, da se pač vzpostavi neposredna vez med Krasom in Katinaro. Težko je danes reči, če bi se lahko ta problem rešil že pred leti, dejstvo je, da je podjetje ACT zagotavljalo, da nima več "kilometrov" na razpolago in zato ne more zahtevati ugoditi. Dežela namreč določi "strop kilometrov" s katerimi lahko razpolagajo posamezne pokrajine.

Tržaško podjetje je s svojim prevoznim sistemom izkoristilo vse "kilometre", ki jih je imelo na voljo.

Zadeva se je premaknila nekje lani jeseni, ko je Dežela ob reviziji splošnega prevoznega načrta dodelila dodatne "kilometre" tržaškemu podjetju ACT. Ob tej priliki sem odposlala predsedniku ACT in tržaškemu županu interpelacijo, da bi ju opozorila na problem. Interpelacijo so z mano podpisali predstavniki socialistične stranke in krščanske demokracije.

ACT je tako končno sprejela sklep za novo avtobusno povezavo, ki bo, kot so mi povedali na ACT, zaenkrat poskusnega značaja in predvideva eno samo vožnjo ob uri obiskov. Avtobus bo odpotoval ob 17.30 s Proseka, in peljal skozi Opčine in Bazovico do Katinare. Povratna vožnja naj bi se pričela približno ob 19. uri s Katinare. S tem prevozom naj bi začeli prve dni aprila. Vsekakor so mi zagotovili, da bo pravočasno javnosti napovedana.

UPRAVNO ŽIVLJENJE

Nekaj misli glede diskusije o proračunu v občini Dolina

Nedavno je dolinski občinski svet odobril zadnji proračun v tej mandatni dobi. Bolj kot povoljno mnenje večine, ki ga bralci verjetno dobro poznajo, je zanimiv poseg načelnika Krščanske demokracije geom. Drozine.

Glasil se je takole: "Gre za isto stvar kot vsako leto. Pred nami je praktično običajni tekoči proračun, medtem ko je politično načrtovanje tipično za konec mandatne dobe in vsebuje vse o vsem ter skuša tako zaokrožiti in izpolniti začetni program te uprave. Skušnjava, da bi volili proti, je zelo velika, kajti pred nami je nekonstruktiven dokument brez prave verodostojnosti. Zato smatramo, da nima smisla, da obravnavam v podrobnostih posamezna poglavja. Našemu glasu bi želeli dati zato drugačen pomen in izraziti z njim splošno zaključno oceno o delovanju uprave, ki se izteka. Čeprav so vzroki za nezadovoljstvo številni moramo izjaviti, da je uprava izkazala zadostno pažnjo do predlogov, ki jih je iznesla naša skupina. Seveda, to je treba povedati, je bilo potrebno včasih dvigniti glas, zato da nam je bila priznana tista pravica, ki jo mi imenujemo "pravica do konstruktivnega pristopa" (predvsem mislim tukaj, na primer, na nov gradbeni pravilnik). Toda v glavnem smo občutili, da uprava politično spušča naša stališča, kar ni malo, če pomislimo, da živimo v obdobju, ko se večajo nasprotstva in prepirljivost, ter splošna politična kultura marsikje razpada. Zato ne bomo volili proti proračunu, ker ne moremo popolnoma negativno oceniti te uprave, čeprav smo na podlagi naše politične pripadnosti globoko prepričani, da bodo morale sedanjo upravo nadomestiti druge politične sile, zato da bi tudi ta občina

dobila tisto, kar ji sedanje uprave niso hotele ali niso mogle dati." Iz posega je, mimo običajnih, za opozicijo skoraj obveznih fraz, razvidno, da opozicija ne samo, da nima upravi kaj resnega očitati, temveč mora celo priznati, da je uprava delovala dobro, saj je poleg lastnih idej uresničila tudi sicer maloštevilne predloge opozicije.

Kot spreten politik je geom. Drozina skušal doseči s svojim posegom dva cilja. Na eni strani je moral opravičiti dejstvo, da je opozicija v teku mandatne dobe glasovala skoraj za vse sklepe uprave. Na drugi strani pa je skušal dokazati svojim volilcem, da je glas za KD koristen, tudi kadar je ta v opoziciji, ker ta stranka s konstruktivnim nastopom doseže marsikaj koristnega za svoje volilce.

Opozicija SSk pa je bila kot običajno manj spretna, saj bi njeno politiko lahko primerjali s politiko slepe kokoši. Znani slovenski pregovor pravi, da tudi slepa kokoš zrno najde. Iz pregovora je razvidno, čeprav tega ne trdi izrecno, da med enim zrnem in drugim zadene slepa kokoš na marsikaj neprijetnega. SSk je v zadnjih letih zadela praktično le na eno samo dobro zrno, ko je odkrila javno skrivnost, da ima arhitektonsko drzno grajeni socialni center pri Domju celo vrsto pomanjkljivosti. Drugače pa je imela manj sreče, saj je glasovala za skoraj vse sklepe uprave, tu pa tam pa je glasovala proti sklepom, ki so bili na las podobni tistim, za katere je kdaj drugič mirno glasovala.

Na zadnji seji se je na primer spravila nad upravo z očitkom, da dela vse mogoče prošnje za vse mogoče finančne prispevke. Vsi pa vedo, da je to edini način,

s katerim občine lahko pridejo praktično zastonj do finančnih sredstev, kar je Občini Dolina pogosto uspelo, saj je prišla do velikih sredstev predvsem zato, ker je bila ponavadi ena izmed redkih občin, ki so vložile dovolj prošenj. Prejšnja leta pa je SSk podobne prošnje gladko podprla.

STOJAN SANCIN

darovi in prispevki

Ob poravnavi naročnine so v sklad DELA prispevali tovariši:

JOSIP ŠTOKA — Kontovel 287 8.000 lir, VANKA KRIŠČAK ŠTOKA — Kontovel 458 8.000 lir, FABJAN BONANO — Boljunec 3.000 lir, IZIDOR ZOBEC — Boljunec 5.000 lir, MILAN KURET — Boljunec 3.000 lir, RUDI SEDMAK — Vižovlje 3.000 lir, VINCENZ MAVER — Boljunec 8.000 lir, CRISTINA MANIN — Sv. Barbara 61 28.000 lir, JORDAN KUZMIČ — Prebeneg 8.000 lir, MARCEL PETKOVŠEK — Ul. Farnetello 14 12.000 lir.

V spomin na Gigija Žerjala darujejo MILKA IN GIGI GRANDUČ iz Boljunca 10.000 lir za sklad DELA, VLASTA IN SIN Z DRUŽINO 100.000 lir za sekcijo KPI—Dolina in 100.000 lir za sklad DELA, MARJO KOZINA iz Boljunca 5.000 lir za sklad DELA, RICA IN MILAN KURET iz Boljunca 20.000 lir za sekcijo KPI—občine Dolina in ANGEL VELJAK iz Domja 10.000 lir za sklad DELA.

PRVA SEJA FEDERALNEGA KOMITEJA KPI-TRST

Izvolili novo vodstvo

Federalni komite tržaške KPI je izbral novo vodstvo tržaške federacije.

Nica Costo so potrdili za pokrajinskega tajnika stranke. Antonino Cuffaro in Riccardo Luccio sta bila izvoljena za predsednika federalnega odbora in federalne komisije. Claudio Tonel je bil potrjen za blagajnika.

Federalni komite je nato izvolil novi pokrajinski svet, ki ga sestavljajo: GIORGIO CANCELANI, NICO COSTA, ANTONINO

NO CUFFARO, JELKA GERBEC, BORIS ISKRA, ANAMARIJA KALC, RICCARDO LUCCIO, EZIO MARTONE, FAUSTO MONFALCON, MAURIZIO PESSATO, STELIO SPADARO, CLAUDIO TONEL, MARIPIA TURINETTI, DENIS VISIOLI, ANTONIA ZANIN.

Tajništvo pa sestavljajo: NICO COSTA, ANAMARIJA KALC in MAURIZIO PESSATO.

NATEČAJ

Nagrada F. Tončič

Slovenski visokošolski sklad Sergio Tončič v Trstu obnavlja razpis za letno nagrado "Dr. Frane Tončič", ki ima namen spodbujati slovenske visokošolce v Italiji k raziskovalnemu in ustvarjalnemu delu.

Letošnja nagrada je namenjena disertaciji, ki pomeni obogatitev slovenske kulture, zgodovine ali znanosti in ki je oziroma bo sklenila kandidatov visokošolski študij v obdobju med 1. junijem 1988 in 30. aprilom 1990. Interesenti naj dostavijo izvod svoje

študije najkasneje do 30. aprila letos Narodni in študijski knjižnici v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20.

Prejeta dela bo obravnavala komisija, ki jo bo imenoval upravni odbor Sklada, svoje delo pa bo končala najkasneje do 30. junija letos. Dobitnik nagrade, ki znaša za leto 1990 dva milijona lir, bo razglašen na prihodnjem občnem zboru Sklada. Če študija še ni bila objavljena, jo bo odbor priporočil kaki slovenski založbi.

SLOVENSKI KLUB

VABI V

torek, 26. marca 1990, ob 20.30 v Gregorčičevo dvorano na srečanje ob razpravi v poslanski zbornici o zakonu proti mamilom

KOMU NAPOVEDATI VOJNO: MAMILOM, MAMILAŠEM ALI PREKUPČEVALCEM?

Kje se politični predlogi razhajajo

Sodelujejo:

deželna svetovalka KPI Perla Lusa, tržaška občinska odborica za mladinska vprašanja Ariella Pittoni (PSI) in predstavnik Radikalnega združenja proti prohibicionizmu mamil Paolo Radivo.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Natalia Ginzburg

INTERVJU

Režija BORIS KOBAL

v Kulturnem domu v GORICI

V ponedeljek, 26. t.m., ob 20.30 — Abonma RED A — predpremierra.

V torek, 27. t.m., ob 20.30 — Abonma RED B — predpremierra

v Kulturnem domu v TRSTU

V sredo, 28. t.m., ob 20.30 — Abonma RED D — predpremierra

V četrtek, 29. t.m., ob 20.30 — Abonma RED E — predpremierra

PREMIERA

V petek, 30. t.m., ob 20.30 — Abonma RED A

IRET, IPLAS, TOMOS, MEBLO

Nov pojav v obmejnem gospodarstvu Mešana podjetja na razprodaji

Za Iskro, ki je pred nedavnim umaknila svoje partnerstvo iz tržaškega Ireta, Iplasom, ki je močno okrnil svojo finančno udeležbo v Veplasu iz Špetra v Beneški Sloveniji, Tomosom, ki je dal zbrisati svoje ime z zidu zgradbe v predmestju Gorice, v kateri je gostoval s svojim predstavnštvom, je zdaj še Meblo sklenilo s prodajo proizvodnih in poslovnih prostorov mešanega podjetja Meblo italiana skrciti svojo prisotnost v italijanskem obmejnem gospodarskem prostoru. Kaj se ob vsem tem dogaja s podjetji z mešanim slovenskim in italijanskim kapitalom, ki naj bi bila hrbtenica obmejnega gospodarskega sodelovanja?

Pojavi so v zadnjih mesecih zelo protislovni in jih ni mogoče obravnavati izključno z ekonomskimi merili. Iz t.i. mešanih podjetij umikajo naše organizacije odgovornost za njihov nadaljnji razvoj prav v času, ko zastopniki jugoslovanske Gospodarske zbornice in Ljubljanske banke v Trstu vabijo in prepričujejo možne investitorje, naj se povezujejo z našim gospodarstvom z ustanavljanjem novih podjetij. Podatke o številu italijanskih poslovne-

žev, ki da so zainteresirani za vlaganja pri nas, je treba jemati s skrajno rezervo. Nove zgradbe v prostih carinskih conah v Vrtojbi, Sežani in Koprju ostajajo kljub programom, o katerih so veliko govorili v preteklosti, skoraj prazni. Poslovneži, ki jih ne vodijo dobre želje, marveč trdna profitna merila, se ne dajo lahko speljati na led. In prav umikanje našega kapitala iz obmejnih podjetij v Italijo jih prepričuje o tveganosti vlaganj v naše gospodarstvo.

Vsako mešano jugoslovansko—italijansko podjetje ob meji dela v posebnih razmerah. Tržaški Iret, ki izdeluje tehnološko zahtevne komunikacijske instrumente tudi za vojsko, je bil ustanovljen v prvih povojnih letih in je imel v dobrih časih poslovanja, zlasti med vojnami neuvrščenih držav, celo po 300 in več delavcev. Potem je po prepovedi izvoza orožja in vojne opreme iz Italije v vojskujoče si države zšel v težave. Zagotovo je bil tehnološko pomemben tudi za Iskro, vendarle se ga je odrekla, morda ne samo iz gospodarskih razlogov. Meblo italiana je nastal v začetku šestdesetih let. Z

njim se je novogoriško matično podjetje z nekaj partnerji z naše in italijanske strani meje neposredno oskrbovalo z reproduktivnim materialom in prodiralo na zahtevni italijanski trg. Z razcvetom dogovorne ekonomije pri nas, predvsem v drugi polovici sedemdesetih let, pa je v tržaški, goriški in videmski pokrajini zrasla še vrsta drugih podjetij, ne da bi njihovi ustanovitelji z naše strani meje natanko vedeli, kaj želijo z njimi doseči. Ugodnosti, ki sta jih dajala pri poslovanju takih podjetij goriški in tržaški trgovinski sporazum, so bile tista privlačna sila, ki je spodbujala snavanje novih podjetij. Podjetja z mešanim kapitalom morajo seveda poslovati po merilih države, v kateri so locirana. Morala pa bi postati zgledna za nove potencialne vlagatelje pri nas. Žal pa se v italijanskem obmejnem prostoru ni nobeno razvijalo v načrtovani smeri. To pa zaradi tega, ker največkrat niso zrasla iz kratkoročnih in dolgoročnih potreb vlagateljev, pač pa predvsem z drugimi cilji. Pokroviteljski politični obiski z naše strani meje so odgovornim delavcem v njih prej jemali voljo, kot jih spodbujali k dobremu delu.

Naši modreci so prepričevali poslovneže, da se v njih ni treba prizadevati za profit, ki je v tržnih gospodarstvih gonilo napredka, pač pa za usklajevanje salda dohodkov in izdatkov v poslovanju. Namesto da bi nova podjetja postala podaljšana roka matičnih organizacij, mesto za izmenjavo tehnoloških in poslovnih izkušenj, so se jih začeli komercialni in vodilni ljudje matičnih podjetij pri poslovnih poteh čez mejo celo izogibati.

Tudi za vodstvene kadre, do katerih so zaradi lastnega kapitala upravičena, so začela naša podjetja uporabljati domača merila. Medtem ko se pri sosedih prizadevajo, da čim dlje obdržijo uspešne ljudi na vodilnih mestih, so naši podvrženi rotacijam. Njihovo hitro menjavanje zagotovo ni v korist dolgoročnih poslovnih aranžmajev, pač pa spodbuja različne špekulacije. Medtem ko je moral na primer znani tržaški Slovenec po vrnitvi iz neke milanske računalniške firme na delo v slovensko podjetje, podpisati izjavo, da se najmanj tri leta ne bo ukvarjal z dejavnostmi, s katerimi bi lahko tehnološko ali komercialno škodil prejšnjemu

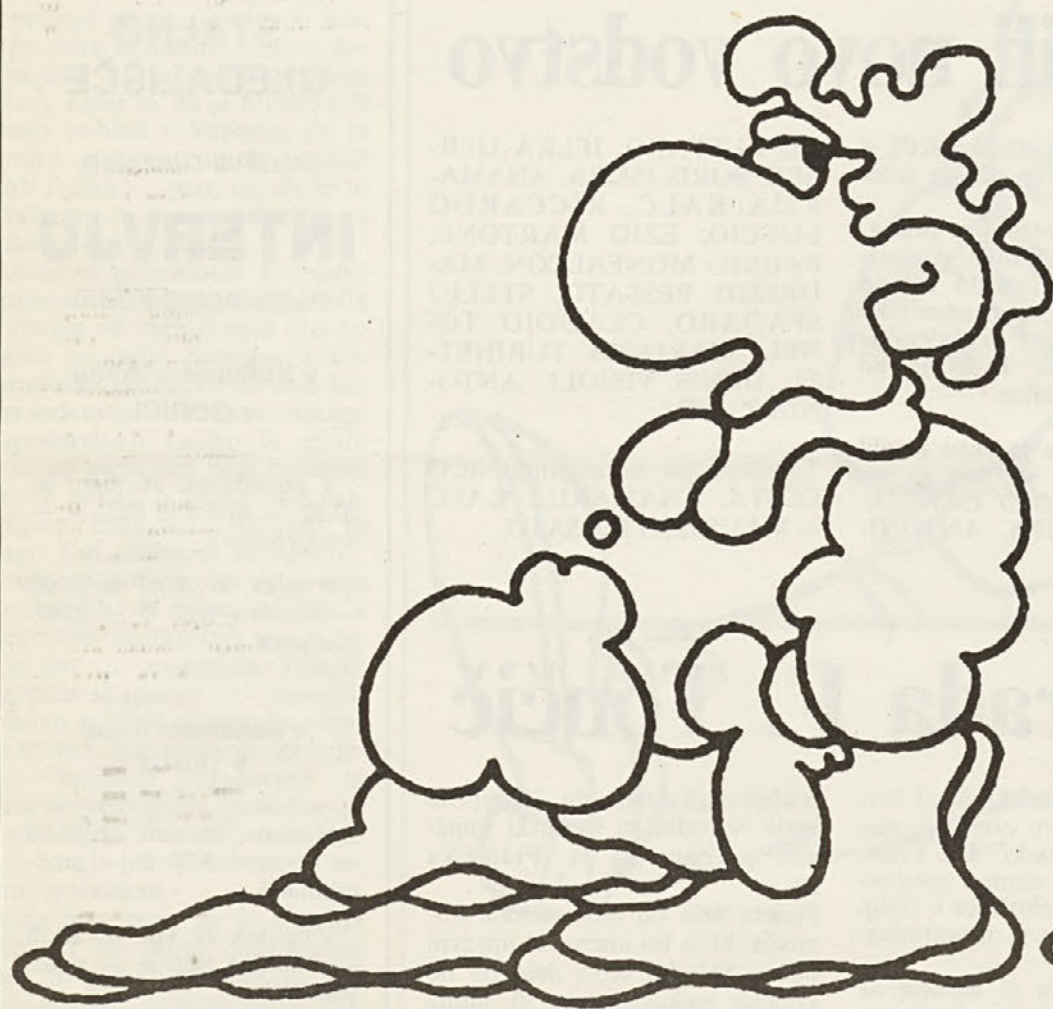
podjetju, naši kadri povsem neovirano prehajajo iz enega v drugo podjetje s sorodnimi dejavnostmi in tako preusmerjajo poslovne partnerje ali celo ustanavljajo nova podjetja. Med našimi poslovnimi ljudmi ni skoraj nikogar, ki bi se po preteku mandata v mešanem podjetju vrnil v matično organizacijo.

In če zahtevajo zadnji dogodki v podjetjih z jugoslovansko—italijanskim kapitalom temeljit pretres, ni nič manj potrebno razmisliti o funkciji in metodah dela naših predstavništev, ki so še obremenjena z miselnostjo dogovorne ekonomije. Optimistične objave podatkov o zainteresiranosti italijanskih partnerjev za vlaganja pri nas, ki naj bi predvsem pokazale na aktivnost teh predstavništev, izgubijo verodostojnost že ob pogledu na prazne zgradbe prostih carinskih con v obmejnih središčih. Lastnikov kapitala ni treba vabiti k nam. Treba je le doma ustvariti take razmere, da bo naš gospodarski prostor zanimiv zanje, pa si bodo pot nanj poiskali sami.

LOJZE KANTE

KAKO GRDA
BOLEZEN JE
RASIZEN ...

PREJ BI REKEL, DA JE
ČUDNA: ZBOLIJU BELCI,
UMIRAJU PA ČRNCI.

albert.